

Jönsson Novabolagen AB
c/o Advokatfirman Nordenson AB
Att: Anna-Karin Holland
Grev Turegatan 13 A
SE -114 46 STOCKHOLM

Påstått konkurrensproblem – Hamnverksamhet (Norrköpings hamn)

Konkurrensverkets beslut

Konkurrensverket kommer att inom ramen för ett initiativärende vidare utreda Europatransport i Norrköping AB:s och Norrköpings Hamn och Stuveri Aktiebolags verksamheter i Norrköpings hamn mot bakgrund av 3 kap. 27 § tredje stycket och 3 kap. 28 § konkurrenslagen (2008:579). Konkurrensverket kommer inte att utreda övriga frågor.

Ärendet

Konkurrensverket mottog den 17 februari 2010¹ klagomål avseende Norrköpings Hamn och Stuveri Aktiebolags ("NHS") och Europatransport i Norrköping AB:s ("ET") verksamheter i Norrköpings hamn.

Unér Shipping Aktiebolag ("Unér Shipping") har i huvudsak gjort gällande att NHS och NHS' delägda dotterbolag ET hindrar eller försvårar konkurrens i Norrköpings hamn samt att NHS agerar på sätt som snedvrider konkurrensen i hamnen.

Vad avser påverkan på konkurrensen, har Unér Shipping bland annat anfört att NHS styr uppdrag till sitt delägda dotterbolag ET och att NHS vägrat att lämna prisuppgifter på stuvritjänster vilket lett till att Unér Shipping inte kunnat lämna anbud i upphandlingar.

Under ärendets gång har Jönsson Novabolagen ("JNAB") anslutit sig till Unér Shippings klagomål.

JNAB har bland annat gjort gällande att NHS vägrat lämna prisuppgifter på stuvritjänster.

¹ Aktbilaga 1

JNAB har vidare anförts att NHS missbrukat sin dominerande ställning genom att utestänga JNAB från att tillhandahålla hamntjänster i Norrköpings hamn och diskriminera JNAB till förmån för sina egna/ ET:s hamntjänster. NHS har också otillbörligt utnyttjat sin monopolställning på tillhandahållande av stuveritjänster vid erbjudande av andra tjänster. JNAB har i detta sammanhang huvudsakligen lämnat exempel på händelser som inträffat före 2010.

JNAB har hemställt att Konkurrensverket i första hand vidtar nödvändiga åtgärder så att NHS och/ eller ET vid vite förbjuds att driva annan verksamhet i Norrköpings hamn än tillhandahållande av stuveritjänster åt befintliga aktörer, förbjuds att sälja stuveritjänster i konkurrens med andra aktörer i hamnen samt förbjuds att vägra eller på annat sätt underlåta att inom begärd tid lämna efterfrågade priser på stuveritjänster och att tillämpa andra än transparenta och icke-diskriminerande priser på sådana tjänster i förhållande till samtliga aktörer i Norrköpings hamn. I andra hand har JNAB hemställt att Konkurrensverket vidtar nödvändiga åtgärder så att NHS och/ eller ET vid vite förbjuds att vägra eller på annat sätt underlåta att inom begärd tid lämna efterfrågade priser på stuveritjänster och att tillämpa andra än transparenta och icke-diskriminerande priser på sådana tjänster i förhållande till samtliga aktörer i Norrköpings hamn.

Under utredningens gång har uppgifter inhämtats från såväl NHS som ET.

Bland annat följande har framkommit. ET:s verksamhet innefattar enligt bolagets hemsida spedition, in- och utrikes bilfrakt, sjöfrakt, containerdragning, lager och logistik samt tullärenden.² NHS har genom ett kollektivavtal mellan Sveriges Hamnar och Svenska Transportarbetarförbundet monopol på att tillhandahålla stuveritjänster i Norrköpings hamn. NHS har enligt sin bolagsordning bland annat till föremål för sin verksamhet att verka som speditör, skeppsmäklare och agent.

Vidare har framkommit att NHS sedan 2007 till 100 procent ägs av Norrköpings kommun genom Norrköpings Rådhus AB. Fram till januari 2010 ägde NHS 100 procent av ET. Då detta ägande befarades vara oförenligt med de nya reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet³, avyttrades 55 procent av aktierna till en privatperson⁴. Av den i samband med överlåtelsen upprättade bolagsordningen framgår bland annat att de avyttrade aktierna är hembudsreglerade och att NHS' aktier äger rätt till utdelning som är 10 gånger större än de avyttrade aktiernas rätt till utdelning.

² <http://www.europatransport.se/>, den 10 augusti 2010

³ 3 kap. 27-28 §§ konkurrenslagen (2008:579)

⁴ Aktbilaga 47

Skäl för beslutet

Enligt 2 kap. 7 § KL är missbruk från ett företags sida av en dominerande ställning på marknaden förbjudet. Vidare är enligt 2 kap. 1 § KL avtal mellan företag som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrider konkurrensen på marknaden på ett märkbart sätt som huvudregel förbjudna. Konkurrensverket får i enlighet med 3 kap. 1 § samma lag ålägga ett företag att upphöra med överträdelser av nämnda förbud.

Därutöver följer av 3 kap. 27-28 §§ KL att Stockholms tingsrätt på talan av Konkurrensverket under vissa förutsättningar kan förbjuda exempelvis en kommun eller annan juridisk person som kommunen direkt eller indirekt har ett dominerande inflytande över, att tillämpa ett visst förfarande eller en viss verksamhet som snedvrider alternativt riskerar att snedvrider förutsättningarna för en effektiv konkurrens på marknaden, eller hämmar alternativt riskerar att hämma förekomsten eller utvecklingen av en sådan konkurrens. Enligt förarbetena till 3 kap. 28 § KL skall det inte vara av betydelse i vilken rättslig form den offentlige aktören bedriver sin säljverksamhet⁵.

Konkurrensverket bedömer i varje enskilt fall om den eller de frågor som anmäls skall granskas närmare. Detta sker med utgångspunkt i myndighetens prioriteringspolicy. Vid prioriteringen väger Konkurrensverket in hur allvarligt problemet eller företeelsen är, hur viktigt det är att få ett vägledande avgörande samt om någon annan myndighet eller aktör är bättre lämpad att agera i frågan. I bedömningen vägs även in Konkurrensverkets förutsättningar att utreda och bevisa en överträdelse. Konkurrensverket måste också prioritera inom ramen för tillgängliga resurser.

Konkurrensverket har mot denna bakgrund beslutat att inom ramen för ett initiativärende vidare utreda Europatransport i Norrköping AB:s och Norrköpings Hamn och Stuveri Aktiebolags verksamheter i Norrköpings hamn mot bakgrund av 3 kap. 27 § tredje stycket och 3 kap. 28 § konkurrenslagen (2008:579).

En anledning till att övriga frågor i ärendet inte utreds vidare är att Konkurrensverket i det aktuella ärendet prioriterar de ovan nämnda frågorna.

Konkurrensverkets fortsatta utredning av Europatransport i Norrköping AB:s och Norrköpings Hamn och Stuveri Aktiebolags verksamheter i Norrköpings hamn mot bakgrund av 3 kap. 27 § tredje stycket och 3 kap. 28 § konkurrenslagen (2008:579) kommer att ske inom ramen för verkets initiativärende med dnr 435/2010. Detta innebär att Konkurrensverkets ärende med dnr 154/2010 kommer att avslutas.

⁵ Prop. 2008/09:231, s. 42

Konkurrensverkets beslut att inte utreda övriga frågor vidare innebär inte ett ställningstagande till om konkurrenslagen är tillämplig på dessa.

Konkurrensverkets beslut att inte utreda vissa frågor vidare kan dock inte överklagas.

Hur ni kan gå vidare

De företag som berörs av detta beslut kan vända sig till domstol för att få saken prövad.

En talan rörande konkurrensbegränsande samarbete mellan företag enligt 2 kap. 1 § konkurrenslagen (2008:579) eller rörande missbruk av dominerade ställning enligt 2 kap. 7 § konkurrenslagen väcks vid Marknadsdomstolen.

En talan om förbud för konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet enligt 3 kap. 27 § konkurrenslagen väcks vid Stockholms tingsrätt.

Detta beslut har fattats av avdelningschefen Johan Hedelin. Föredragande har varit Rebecca Havgärde.

Johan Hedelin

Rebecca Havgärde

Detta beslut publiceras på Konkurrensverkets webbplats

Likalydande till: Unér Shipping Aktiebolag

Kopia till: Norrköpings Hamn och Stuveri Aktiebolag
Att: Bengt-Erik Bengtsson
Box 6075
SE-600 06 NORRKÖPING

Europatransport i Norrköping AB
Att: Jan-Åke Jonsson
Box 98
SE-601 02 NORRKÖPING